

VADER & DOCHTER

Hans Rotering (65) is vader van Sabine (35) en Martijn (31). Hij heeft drie kleinkinderen.

Sabine Sneijder is moeder van Sanne (9) en Luc (7). Drie jaar geleden kreeg ze plotseling reuma.

HANS

“Sabine had net een nieuwe baan, toen ze last kreeg van haar schouder. Het leek erop dat ze last had van een muisarm; voor haar werk zat ze veel aan de computer. Na een aantal onderzoeken kreeg ze de diagnose reuma. Ik was erbij. ‘Daar kom je nooit meer vanaf’, vertelde de arts. Een keiharde boodschap, maar zo is het en het heeft geen zin daaromheen te draaien. Natuurlijk schrok ik. In gedachten zag ik haar, een moeder met twee jonge kinderen, al in een rolstoel belanden. Hoe moest dat verder? Ik was emotioneel, vooral in de auto op weg naar huis. Maar dat duurde niet lang. Ik kom uit een sterke, nuchtere familie. De beuk erin, denk ik dan maar. Sabine is ook een knokker. Maar de klap kwam bij haar veel harder aan.

Mark minstens zo groot is geweest. Verdriet, irritatie, ik zie het aan hem, en dat begrijp ik maar al te goed. Hij was met zijn carrière bezig, volgde allerlei cursussen. En toen moest hij ineens veel thuis zijn omdat Sabine vanwege de pijn niet voor de kinderen kon zorgen. Net als Marks ouders helpen mijn vrouw en ik waar we kunnen. Ik pas veel op Sanne en Luc. Regelmatig eten ze tussen de middag een boterham mee als Sabine naar therapie moet. Ik weet nog dat Sanne, ze was toen zes, me ’s ochtends belde omdat ‘mama’ niet uit bed kon komen. Het doet nog steeds veel met me als ik aan dat telefoontje terugdenk. Op een bepaalde manier lijden de kinderen onder de ziekte van Sabine. Ik bedoel daarmee dat ze in

‘Door haar reuma, ben ik een heel andere opa’

Ze zag haar leven van de ene op de andere dag veranderen, terwijl ze nog zoveel wilde doen. Ze wilde ooit nog voor zichzelf beginnen, maar door de reuma kwam ze zonder werk thuis te zitten. Voortaan was haar gezin afhankelijk van alleen het inkomen van haar man Mark. Hij vertelt het me niet, maar ik merk aan alles dat de impact voor

ieder geval een ánder leven hebben dan kinderen uit andere gezinnen. Financieel is er gewoon minder mogelijk. Maar zielig zijn ze niet. Ze zijn er juist sterker door geworden, zelfstandiger. Ze helpen de tafel dekken, doen soms boodschappen. Voordat ik kleinkinderen had, riepen vrienden en zakenrelaties dat het fantastisch was om opa te

LEES VERDER OP PAGINA 68 >

SABINE

‘Dat optimisme van mijn vader, dat had ik net nodig’

“De reuma kwam onverwacht. Mijn man en ik waren met de kinderen op vakantie toen ik ’s nachts plotseling wakker werd van pijn in mijn pols. De huisarts constateerde een peesontsteking door overbelasting. Ik kon dat wel plaatsen. Op mijn werk had ik ook pijn in mijn schouder gehad, en dat zou ook door overbelasting komen. Het klonk heel logisch. Tot ik niet meer liep, maar strompelde. Ik werd doorverwezen naar Reade, wat toen nog het Jan van Breemen Instituut heette, een instelling gespecialiseerd in de behandeling van mensen met reuma. Met één blik op mijn handen wist de reumatoloog genoeg. Mijn vingers waren rood en gezwollen, ze stonden krom van de pijn. Een week later kreeg ik de officiële diagnose: reumatoïde artritis. Ik had twee jonge kinderen, een baan en zag mezelf al in een rolstoel. Ik was bang. Reuma was in mijn beleving een ziekte voor oude mensen. Inmiddels weet ik beter. Reuma treft veel vrouwen, maar ook kinderen, en is goed onder controle te krijgen. Helaas duurde het bij mij drie jaar voordat dat lukte. Reumabehandelingen moeten

de ziekte tot stilstand te brengen om beschadiging van gewrichten te voorkomen. Het probleem is dat artsen niet weten welke medicijnen voor wie het beste werken. Ik had de pech dat ik medicijnen kreeg die niet aansloegen en waarvan de bijwerkingen overheersten. Ik was misselijk, heel moe en had veel pijn. Sinds een half jaar is de reuma redelijk onder controle. Maar ik ben nu wel bijna drie jaar verder met alle pijn en emoties van dien. De impact op mijn gezin was groot. Van de kinderen heeft vooral Sanne alles bewust meegemaakt. ’s Ochtends kon ik soms mijn bed niet uitkomen, en moest zij, terwijl ze nog maar zes was, me daarbij helpen. Als dat niet lukte, belde ze mijn ouders om me te helpen en de kinderen naar school te brengen. ‘Mam, ga je dood?’, vroeg Sanne een keer. Vreselijk vond ik dat, ik schoot vol. Gelukkig weten ze inmiddels dat ik met reuma oud kan worden en dat ik gewoon nog mama ben. Ze zijn eraan gewend geraakt. ‘O, heb je pijn, mama? Dan ruim ik de tafel wel even af’, zeggen ze nu. Brood smeren, een kraan opendraaien, geld uit mijn portemonnee pakken; bij al die dingen die ik zelf wil doen,

LEES VERDER OP PAGINA 68 >

VADER & DOCHTER

> HANS

> SABINE

worden. 'Dat zal wel', dacht ik dan. Ze hadden gelijk. Met mijn kleinkinderen doe ik veel meer dan ik met mijn eigen kinderen deed, nu heb ik daar de tijd voor. En ik geniet ervan. Als Sabine geen reuma had gehad, was ik wel een andere opa geweest. Ik zou in ieder geval meer gezamenlijke dingen ondernemen, met haar hele gezin en niet alleen met de kinderen. Dan zou iedereen mee kunnen naar Artis of een weekendje weg. Maar juist door de reuma ben ik meer bij mijn kleinkinderen betrokken dan andere opa's. Soms is het schakelen. Dan belt Sabine plotseling dat ze het niet redt om Sanne en Luc uit school te halen, terwijl ik andere plannen heb. Ik let erop dat ik tijd blijf houden voor het vrijwilligerswerk dat ik doe, maar uiteindelijk gaan de kinderen altijd voor. Voor het Reumafonds organiseer ik jaarlijks de plaatselijke collecte. Ik regel collectanten, deel de wijken in. Ik vind het belangrijk om dat te doen. Zo krijg ik ook meer informatie over de ziekte en wat het Reumafonds kan betekenen. Het financiert allerlei onderzoeken naar de behandeling van reuma. Ik vind dat ik alles wat ik kan doen om daarbij te helpen, moet doen."

heb ik de hulp van anderen nodig. Het zou goed zijn als ik mijn ziekte accepteerde, maar ik ben daar te koppig voor. Toch vind ik dat Sanne en Luc een leven als andere kinderen hebben. Ze komen niets tekort. Wij gaan ook naar de dierentuin, het pretpark en op vakantie. Misschien minder dan andere gezinnen, maar we gaan. Ik weet dat ik daar de volgende dag de rekening voor moet betalen met pijn, maar ik heb 't er voor over. Het was erg fijn dat mijn vader erbij was toen ik de diagnose kreeg. Hij was er net iets minder emotioneel bij betrokken dan Mark, waardoor hij alles van een positieve kant kon bekijken. Zo van: joh, je bent jong en tegenwoordig zijn ze zover met onderzoeken. Dat optimisme had ik nodig. Inmiddels is hij met pensioen en springen mijn moeder en hij, net als mijn schoonouders, veel bij. Ik ben veel tijd kwijt met verschillende therapieën, en vaak vangt hij Sanne en Luc op uit school. Mijn ziekte heeft mijn vader vrijer gemaakt in zijn emoties. Soms geeft hij me ineens een knuffel. Mooi vind ik dat. Het is een vreselijke rotziekte is, maar uiteindelijk worden we er allemaal sterker door."

WILLEN U EN UW KIND OOK IN DIT DUBBELPORTRET? MAIL UW VERHAAL EN TELEFOONNR. NAAR LEZERS@TIJDSCHRIFTOOK.NL.